

จากคอลัมน์ ต้นทุนต้นทาง จดหมายข่าวรายเดือนประจำเดือนเมษายน 2551
ผลิตโดย สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ

รู้ไหม ที่ไหนเด็กไทยจมน้ำ?

ล้าพังข้อมูลที่พบว่า “การจมน้ำ” คืออุบัติเหตุที่คร่าชีวิตเด็กไทยไปจากอ้อมอกพ่อแม่มากที่สุดในแต่ละปีก็
นับว่าพลิกความคาดหมายของคนทั่วไปอยู่แล้ว แต่ยังมีข้อมูลที่ชวนให้ตกตะลึงพริ้งเพริดมากยิ่งขึ้น
อีก

เมื่อหยดน้ำเล็ก ๆ ที่แสนน่าเอ็นดูและเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงสรรพชีวิตรวมตัวเข้าเป็นสายน้ำอันลึกดำ นั้นอาจ
นำไปสู่สภาพตรงกันข้ามได้ในพริบตา เพียงถ้ามนุษย์ตัวเล็ก ๆ ที่อยู่ในสภาพช่วยเหลือตัวเองไม่ได้พลัดตกลงไป

ข้อมูลจาก **โครงการ “เด็กไทยปลอดภัย” คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี** ระบุว่า ในแต่ละปีมีเด็กไทยวัย
ต่ำกว่า 15 ปี ประมาณ 1,400 คน ที่จบชีวิตลงอย่างทุกข์ทรมานด้วยการจมน้ำ โดยเด็กชายจมน้ำตายมากกว่า
เด็กผู้หญิงถึง 3 เท่า ถือได้ว่าเป็นสาเหตุการตายด้วยอุบัติเหตุที่สำคัญที่สุดของเด็กเล็กต่อเมื่อเติบโตเกินวัย 5 ปี
ไปแล้วอุบัติเหตุจมน้ำขณะเดินทางไปโรงเรียนกลายเป็นสาเหตุหลักแห่งหน้าแทน

ข่าวเด็กจมน้ำเสียชีวิตที่ได้ทราบกันโดยทั่วไปตอกย้ำภาพการจมน้ำในห้วยหนองคลองบึง ตามสถานที่
ท่องเที่ยว หรือแหล่งน้ำที่ไม่คุ้นเคย แต่เมื่อเจาะลึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุในแต่ละรายกลับพบข้อเท็จจริงที่
พลิกความคาดหมายว่า

**เด็กที่จมน้ำเสียชีวิตถึง ร้อยละ 94 ไม่ได้เกิดอุบัติเหตุในที่ห่างไกล แต่อยู่แถวละแวกบ้านหรือ
แม้แต่ในบ้านของตัวเอง!!!**

ดวงทิพย์ ธีระวิทย์ นำเสนอไว้ใน รายงานสถานการณ์ทางสุขภาพในเด็กและเยาวชน ว่า จากการเก็บ
ข้อมูลการจมน้ำในพื้นที่กรุงเทพฯ เมื่อปี 2542 พบว่าเด็กที่จมน้ำเสียชีวิตเกิดจากสาเหตุ 3 ลักษณะ ดังนี้

อันดับหนึ่ง ไม่คิดว่าที่บ้านและรอบบ้านมีอันตราย (ร้อยละ 47) พบว่ามักเกิดกับเด็กวัย 2-14 ปี ที่
ผู้ปกครองไม่คาดคิดว่ารอบ ๆ บ้านจะมีอันตรายจึงไม่ได้เฉลียวใจดูแลให้รัดกุม เช่นกรณีเด็กวัยเกือบ 4 ขวบ ออกไป
วิ่งเล่นในสวนที่บ้านโดยพ่อแม่อยู่ในบ้าน หลังจากนั้นพบว่าเด็กตกลงไปในบ่อน้ำ

อันดับสอง พ่อแม่เผลอเผลอชั่วขณะ (ร้อยละ 38) พบว่าเกิดกับเด็กเล็กอายุ 6 เดือน – 3 ปี ที่มีพ่อแม่หรือ
ผู้ดูแลใกล้ชิด แต่เพียงแคंपลิกตัวไปทำธุระในช่วงสั้น ๆ เช่น เข้าห้องน้ำ รับประทานอาหาร ฯลฯ ก็นานพอที่จะสูญเสียลูก
น้อยไปตลอดกาล แม้แต่ภรรยาบรรณหน้าที่ดูไม่น่าจะมีพิษมีภัยอย่างกะละมังล้างชามก็กลายเป็นชนวนแห่งความตาย
ได้ ดังกรณีของหนูน้อยวัย 2 ปี 1 เดือนคนหนึ่งที่นั่งกินข้าวอยู่หน้าบ้านกับแม่ แม่เล่าว่าเพียงเดินเข้ามาดูทีวีชั่วครู่พอ
หันกลับออกไปมองไม่เห็นลูกจึงร้องเรียก จนคุณยายตื่นขึ้นและช่วยมองหาทางหน้าต่าง ตอนนั้นเองจึงพบว่าหลาน
นอนคว่ำหน้าจมน้ำบนกะละมังล้างจานเสียแล้ว...

อันดับสาม เกิดจากการเล่นน้ำและว่ายน้ำ (ร้อยละ 15) เมื่อพูดถึงเด็กจมน้ำ คนมักจินตนาการถึงภาพ
นี้ แต่กลับพบน้อยที่สุด โดยเกิดกับเด็กวัย 5-14 ปี จากการลงว่ายน้ำน้ำเมื่อไปท่องเที่ยวในบริเวณที่มีแหล่งน้ำ หรือ
ไปเล่นน้ำในสระว่ายน้ำ ที่น่าเศร้าคือครึ่งหนึ่งของเด็กที่จมน้ำตายในลักษณะนี้มีอาการเมาสุราร่วมด้วย

ฉบับที่ 4 เดือนเมษายน 2551

ข้อเท็จจริงข้างต้นชี้ให้เห็นว่าการสอนลูกให้ว่ายน้ำเป็นไม่สามารถป้องกันอุบัติเหตุจมน้ำได้ทั้งหมด นอกเหนือจากเด็กที่จมน้ำเสียชีวิตในสายน้ำ ในแต่ละปียังมีเด็กอีกจำนวนหนึ่งที่ได้รับการกู้ชีพหลังจมน้ำ แต่ต้องใช้ชีวิตที่เหลือในสภาพคนพิการทางสมองเพราะการขาดอากาศหายใจชั่วขณะ การจมน้ำจึงเป็นอุบัติเหตุตัวฉกาจที่ทำลาย “ต้นทูน” ชีวิตของเด็กไทยตั้งแต่ต้นทางอย่างแท้จริง

ต้นคิดชวนลอง

ช่วยด้วย! ช่วยเด็กไทยจากภัย “จมน้ำ”

- ดูแลเด็กที่เล่นน้ำอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่อายุน้อยกว่า 5 ปี
- ปิดจุดเสี่ยงในบ้าน เช่น คว้าถังน้ำ บ่อน้ำ หรือหาฝาปิดให้มิดชิด
- ใช้อุปกรณ์ช่วยที่ทำให้ไม่ต้องไปไกลตัวเด็ก เช่น โทรศัพท์ไร้สาย ฯลฯ
- ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกันดูแลจุดที่เสี่ยงต่อการจมน้ำ เช่น กั้นรั้วบ่อน้ำสาธารณะ หรือป้องกันเก็บน้ำเสีย ทางเดินเลียบบน้ำ เป็นต้น

บอกกล่าว...

จดหมายข่าว “ต้นคิด” ต้นไม้แห่งความคิด ที่ปมเพาะมาจากความรู้และข้อมูลด้านสุขภาพ โดยส่วนหนึ่งเป็นผลผลิตจากการทำงานของแผนงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ ซึ่งอยู่ภายใต้ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อผลักดันและสนับสนุนการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพของประเทศ รวมทั้งการนำข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่มาสื่อสารสู่สาธารณะ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบสุขภาพของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และอีกส่วนหนึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ด้านสุขภาพจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำเสนอภาพสะท้อนทางสุขภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างความคิดและความตระหนักรู้ของคนในสังคม โดยเน้นไปที่การสร้างบทสรุปเชิงความรู้ที่สามารถต่อยอดได้ รวมถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ในระดับประชาชนทั่วไป และการใช้ข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายสาธารณะ มากกว่าการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลสถิติ

ดูข้อมูลทั้งหมดได้ใน www.hiso.or.th

สมัครสมาชิก หรือติดต่อ “ต้นคิด”

ตู้ ปณ.2 ปณฝ.ประดิพัทธ์ 10404

โทรศัพท์. 02-668-2854 โทรสาร.02-241-0171

อีเมลล์ : info@tonkit.org เว็บไซต์ www.tonkit.org

พลิกแพ้มหันตภัยแห่งฤดูร้อน (2)

รู้ไหม ที่ไหนที่เด็กไทยจมน้ำตาย?

ล้าพังข้อมูลที่พบว่า “การจมน้ำ” คืออุบัติเหตุที่คร่าชีวิตเด็กไทยไปจากอ้อมอกพ่อแม่มากที่สุดในแต่ละปีก็นับว่าพลิกความคาดหมายของคนทั่วไปอยู่แล้ว แต่ยังมีข้อมูลที่ชวนให้ตกตะลึง ประหลาดมากยิ่งขึ้นอีก

เมื่อหยดน้ำเล็ก ๆ ที่แสนฉ่ำเย็นและเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงสรรพชีวิตรวมตัวเข้าเป็นสายน้ำอันลึก ล้ำ นั้นอาจนำไปสู่สภาพตรงกันข้ามได้ในพริบตา เพียงถ้ามนุษย์ตัวเล็ก ๆ ที่อยู่ในสภาพช่วยเหลือตัวเอง ไม่ได้พลัดตกลงไป...

ข้อมูลจาก โครงการ “เด็กไทยปลอดภัย” คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี ระบุว่า ในแต่ละปีมีเด็กไทยวัยต่ำกว่า 15 ปี ประมาณ 1,400 คน ที่จบชีวิตลงอย่างทุกข์ทรมานด้วยการจมน้ำ โดยเด็กชายจมน้ำตายมากกว่าเด็กผู้หญิงถึง 3 เท่า ถือได้ว่าเป็นสาเหตุการตายด้วยอุบัติเหตุที่สำคัญที่สุดของเด็กเล็กต่อเมื่อเติบโตเกินวัย 5 ปี ไปแล้วอุบัติเหตุจมน้ำขณะเดินทางไปโรงเรียนกลายเป็นสาเหตุหลักแห่งน้ำแทน

ข่าวเด็กจมน้ำเสียชีวิตที่ได้ทราบกันโดยทั่วไปตอกย้ำภาพการจมน้ำในห้วยหนองคลองบึง ตามสถานที่ท่องเที่ยว หรือแหล่งน้ำที่ไม่คุ้นเคย แต่เมื่อเจาะลึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุในแต่ละราย กลับพบข้อเท็จจริงที่พลิกความคาดหมายว่า

เด็กที่จมน้ำเสียชีวิตถึง ร้อยละ 94 ไม่ได้เกิดอุบัติเหตุขึ้นในที่ห่างไกล แต่อยู่แถวละแวกบ้าน หรือแม้แต่ในบ้านของตัวเอง!!!

ดวงทิพย์ อีระวิทย์ นำเสนอไว้ใน รายงานสถานการณ์ทางสุขภาพในเด็กและเยาวชน ว่า จากการเก็บข้อมูลการจมน้ำในพื้นที่กรุงเทพฯ เมื่อปี 2542 พบว่าเด็กที่จมน้ำเสียชีวิตเกิดจากสาเหตุ 3 ลักษณะ ดังนี้

อันดับหนึ่ง *ไม่คิดว่าที่บ้านและรอบบ้านมีอันตราย (ร้อยละ 47)* พบว่ามักเกิดกับเด็กวัย 2-14 ปี ที่ผู้ปกครองไม่คาดคิดว่ารอบ ๆ บ้านจะมีอันตรายจึงไม่ได้เฉลียวใจดูแลให้รัดกุม เช่นกรณี เด็กวัยเกือบ 4 ขวบ ออกไปวิ่งเล่นในสวนที่บ้านโดยพ่อแม่อยู่ในบ้าน หลังจากนั้นพบว่าเด็กตกลงไปใน บ่อน้ำ

อันดับสอง *พ่อแม่เผอเรอชั่วขณะ (ร้อยละ 38)* พบว่าเกิดกับเด็กเล็กอายุ 6 เดือน – 3 ปี ที่มีพ่อแม่หรือผู้ดูแลใกล้ชิด แต่เพียงแคंपลิกตัวไปทำธุระในช่วงสั้น ๆ เช่น เข้าห้องน้ำ รับโทรศัพท์ ฯลฯ ก็นานพอที่จะสูญเสียนกน้อยไปตลอดกาล แม้แต่ภาชนะบรรจุน้ำที่ดูไม่น่าจะมีพิษมีภัยอย่างกะละมังล้าง ขามก็กลายเป็นชนวนแห่งความตายได้ ดังกรณีของหนูน้อยวัย 2 ปี 1 เดือนคนหนึ่งที่นั่งกินข้าวอยู่หน้า บ้านกับแม่ แม่เล่าว่าเพียงเดินเข้ามาดูทีวีชั่วคราวพอลืมกลับออกไปมองไม่เห็นลูกจึงร้องเรียก จนคุณยาย ตื่นขึ้นและช่วยมองหาทางหน้าต่าง ตอนนั้นเองจึงพบว่าหลานนอนคว่ำหน้าจมน้ำในกะละมังล้างจานเสีย แล้ว...

อันดับสาม *เกิดจากการเล่นน้ำและว่ายน้ำ (ร้อยละ 15)* เมื่อพูดถึงเด็กจมน้ำ คนมัก จินตนาการถึงภาพนี้ แต่กลับพบน้อยที่สุด โดยเกิดกับเด็กวัย 5-14 ปี จากการลงไปว่ายน้ำเมื่อไป ทองเที่ยวในบริเวณที่มีแหล่งน้ำ หรือไปเล่นน้ำในสระว่ายน้ำ ที่น่าเศร้าคือครึ่งหนึ่งของเด็กที่จมน้ำตายใน ลักษณะนี้มีอาการเมาสุราร่วมด้วย

ข้อเท็จจริงข้างต้นชี้ให้เห็นว่าการสอนลูกให้ว่ายน้ำเป็นไม่สามารถป้องกันอุบัติเหตุจมน้ำได้ ทั้งหมด

นอกเหนือจากเด็กที่จมน้ำตายในสายน้ำ ในแต่ละปียังมีเด็กอีกจำนวนหนึ่งที่ได้รับการกู้ชีพหลัง จมน้ำ แต่ต้องใช้ชีวิตที่เหลือในสภาพคนพิการทางสมองเพราะการขาดอากาศหายใจชั่วขณะ

การจมน้ำจึงเป็นอุบัติเหตุตัวฉกาจที่ทำลาย “ต้นทุน” ชีวิตของเด็กไทยตั้งแต่ต้นทางอย่าง แท้จริง

ต้นคิดชวนลอง

ช่วยด้วย! ช่วยเด็กไทยจากภัย “จมน้ำ”

- ดูแลเด็กที่เล่นน้ำอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่อายุน้อยกว่า 5 ปี
- ปิดจุดเสี่ยงในบ้าน เช่น คว้าถังน้ำ บ่อน้ำ หรือหาฝาปิดให้มิดชิด
- ใช้อุปกรณ์ช่วยที่ทำให้ไม่ต้องไปไกลตัวเด็ก เช่น โทรศัพท์ไร้สาย ฯลฯ
- ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกันดูแลจุดที่เสี่ยงต่อการจมน้ำ เช่น กั้นรั้วบ่อน้ำ สาธารณะ หรือบ่อกักเก็บน้ำเสีย ทางเดินเลียบริมน้ำ เป็นต้น